

Beantwoording technische vragen Begroting 2025

#

(T) deze vragen leiden tot een tekstuele aanpassingen

<https://programmabegroting2025.financielestukken.diemen.nl/>

Pagina	Partij	# Vraag	Beantwoording
Algemeen			
-	OD	Kaderstellende beleidsnota's Kaderstellende beleidsnota's worden bij de programma's benoemd maar het valt op dat dit altijd lokale beleidsnota's zijn. Vraag: Regionale/provinciale/landelijke afspraken en verordeningen ontbreken. Die zijn toch ook kader stellend?	Het klopt dat wij alleen de kaderstellende beleidsregels/verordeningen opnemen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Uiteraard is hogere wetgeving ook kaderstellend. Deze nemen we niet op. Dat is te arbeidsintensief en bovendien worden de overzichten dan erg lang.
-	OD	Motie Er staat niets in over de condoom motie die voor de zomer dit jaar is aangenomen, wat zijn de plannen om dit te bekostigen?	Zie hiervoor het overzicht "Toezeggingen aan de gemeenteraad en voortgang moties van de gemeenteraad". Daar is de volgende status aangegeven: <i>We gaan onderzoeken op welke wijze deze motie het beste tot uitvoer kan worden gebracht en wat de kosten precies zijn.</i> <i>De financiële consequenties en verwerking hiervan komt terug in de eerste kwartaalbrief van 2025.</i>
-	OD	Ambitie vervolg van de participatie Waarom geen enkele ambitie over het vervolg van de participatie of de invulling van de wet Versterking participatie op decentraal niveau?	Bij de afronding van het programma Voor en Met Diemen (zie IvhC 16 juli 2024) gaven we aan dat we het qua participatie zeker niet slecht doen in Diemen. Maar participatie blijft een groot aandachtspunt. Een impuls alleen is niet voldoende om duurzame gedragsverandering teweeg te brengen. Langdurige strategische, beleidsmatige en operationele aandacht is gevraagd. Dat wordt komende tijd geborgd bij het cluster communicatie. Een goede vertaling van de wet Versterking participatie op decentraal niveau, inclusief de verplichte verordening, is daarbij zeker een taak.

Aanbiedingsbrief.			
9	OD	Duurzaamheid en klimaat 'Met het vaststellen van de Duurzaamheidsagenda in 2020 hebben we het startsein gegeven voor een samenhangende, programmatische aanpak.' De vastgestelde Transitievisie warmte voor de gemeente Diemen 2021 – 2026 en de daar in genoemde uitgangspunten zoals 'De afweging voor een warmte-infrastructuur moet in samenhang gemaakt worden met de behoefte aan koeling' Koeling is voor kinderen en ouderen net zo belangrijk als warmte. Vraag: Worden de uitgangspunten van de transitievisie warmte 2021 -2026 meegenomen in het vervolgprogramma 2026-2030?	De Transitievisie Warmte moet voor 2026 worden herzien. De gemeente stelt een warmteprogramma op, onder de omgevingswet. Hierbij worden de uitgangspunten uit de Transitievisie, de Duurzaamheidsagenda en de Omgevingsvisie meegenomen.
9	VVD	Wonen "Tegelijkertijd zetten wij, met extra capaciteit, in op het uitvoeren en borgen van beleid " Om hoeveel extra capaciteit gaat het hier? En hoe wordt dit ingezet?	Voor 2025 is een adviesbudget van € 50.000,- aangevraagd, zie pagina 63 van de programmabegroting. Met 'extra capaciteit' wordt dit voorziene externe advies bedoeld. Het budget zal worden ingezet voor advies/begeleiding bij (juridische) zaken rondom de nieuwe wetgevingen op het gebied van wonen.
9	OD	<i>'We moeten rekening houden met de financiële effecten van de vertraging in woningbouw. We willen daarom afspraken met corporaties en ontwikkelende partijen maken om verdere vertraging te beperken.'</i> Vraag: Wij krijgen steeds te horen dat afspraken al vastliggen dus hoe kan de gemeente met ontwikkelpartijen dit concreet maken?	Voor de afspraken die reeds vastliggen verwijzen we naar de eerder verstrekte Informatie van het College "Motie en toezeggingen betaalbare woningbouwprogrammering" d.d. 19 maart 2024 ("alle nieuwbouwprojecten en welke afspraken gelden voor die projecten"). Als voorbeeld van hoe dit concreet gemaakt kan worden, verwijzen wij naar de eerder onder geheimhouding verstrekte Informatie van het College ("Afwijkingen en optimalisaties Holland Park West") d.d. 22 augustus 2023, waarin wordt toegelicht wat er is gedaan om verdere vertraging bij Holland Park West te voorkomen.

Waar staan we op financieel gebied.			
12	VVD	Weerstandsvermogen en risicobeheersing Structurele weerstandsratio staat onder druk, maar neemt wel toe tot uitstekend. Hoe kan dit?	Zoals aangegeven wordt deze ratio berekend op de cijfers 2025. In de jaren daarna verslechterd ons meerjarenperspectief en daarmee ontstaat druk op de toekomstige weerstandsratio's.
13	GL	# Lokale lastendruk Rioolbelasting: ... is besloten jaarlijks het tarief te verhogen... Dit is niet geheel juist: besloten is deze te verhogen in 2025, 2027 en 2028. Dus niet (helemaal) jaarlijks. De formulering geeft de indruk dat het ook in 2026 het geval zou zijn. Deze onjuiste zinsnede (jaarlijks) komt meerdere malen voor in deze begroting.	Correct, dit passen we ook aan in de paragraaf Lokale Heffingen.
Structureel evenwicht			
16	OD	Uitsplitsing incidentele posten: In tabel 'Projectleider Hervormingsagenda 100.000' We gaan ervan uit dat het gaat om de Hervormingsagenda Jeugd. Blz. 23 en 226 Stelposten in de tabel komt deze post niet voor en Blz. 33 'Beleidsontwikkelingen' wordt de post wel meegenomen maar staat weer een ander bedrag bij 'Hervormingsagenda Jeugd' 10.000 plus. Vraag: Graag duidelijkheid in de totale kosten van Hervormingsagenda Jeugd?	Er worden hier twee ontwikkelingen dppr elkaar gehaald, namelijk "Hervormingsagenda Jeugd" en "Maatregelen Hervormingsagend Jeugd". <i>Hervormingsagend Jeugd</i> gaat over het bijstellen van de door het Rijk opgelgde taakstellende bezuinigingen. <i>Maatregelen Hervormingsagenda Jeugd</i> gaat over het inhuren van een projectleider. Gezamenlijk met Ouder-Amstel en Uithoorn kijken we naar onder andere gebedsgerichte samenwerking.
17	GL	Tabel incidentele lasten In de tabel onder Inkomen en armoede staat 'uitbreiding stadspas voor kinderen' en uitbreiding stadspasaanbod voor kinderen': dit lijkt dubbel. Gaat het hier om twee verschillende zaken?	Het gaat om twee verschillende zaken. De eerst genoemde "Uitbreiding stadspas voor kinderen" (€ 165.000) is het gevolg van de besluitvorming bij de Programmabegroting 2024. Deze periode liep tot juli 2025. De tweede "Uitbreiding Stadspasaanbod voor kinderen" (€ 95.000) is het gevolg van de verlenging tot eind 2025.
17	OD	# Tabel Incidenteel In de tabel Nieuwe landelijke wetgeving WRV. Deze nieuwe wet kennen wij nog niet of is de tekst niet juist?	Betreft een typefout. Dit moet Wvrv zijn (Wetsvoorstel versterking regio op de volkshuisvesting). Passen we aan.

Programma Sociaal			
X	VVD	Preventieve Jeugdzorg Wij vinden niets terug over de preventieve jeugdzorg. Welke bedragen zijn daar voor de jaren 2024 t/m 2028 voor gebudgetteerd en wat was het bedrag werkelijk voor 2023.``	Preventieve Jeugdzorg is verwerkt onder de totale begroting Jeugd (deelproduct 13 'Jeugd Individueel). De budgetten voor preventieve jeugdzorg zijn meerjarig verwerkt in de begroting. Voor de jaren 2024 t/m 2028 is jaarlijks € 525.000,- euro begroot. De daadwerkelijke uitgaven voor 2023 waren ongeveer € 380.000,- euro. Het begrote budget voor 2024 en verder is hoger dan de uitgaven van 2023 in verband met indexatie en de uitbreiding van het preventieve aanbod, zoals op de thema's seksuele weerbaarheid en vluchtelingenkinderen.
21	ONPD	Visie en strategisch doel (2e pijler - preventief werken) Ondersteuning moet daarom goed toegankelijk zijn voor inwoners, wat bedoeld u met goed toegankelijk? Welke concrete preventieve maatregelen worden genomen om problemen te voorkomen of te verergeren?	Toegankelijke ondersteuning betekent dat alle inwoners, inclusief mensen met een beperking of taalbarrières, eenvoudig toegang moeten hebben tot hulp en diensten. Dit houdt in dat zowel de fysieke locaties als de informatievoorzieningen en digitale diensten begrijpelijk, zichtbaar en bereikbaar zijn voor iedereen. Door de toegankelijkheid te verbeteren hopen we dat inwoners sneller hulp zoeken, omdat ze beter weten waar ze terecht kunnen, en zo proberen we te voorkomen dat problemen verergeren. Concreet gaat dat over bijvoorbeeld de inzet van preventieve hulp, de inzet van ouder-en kindcoaches, of jongerenwerkers, communitybuilding, of maatjesprojecten.
21	ONPD	Visie en strategisch doel (2e pijler - preventief werken) Welke ondersteuning verwacht u aan te bieden aan familie, vrienden, burens en vrijwilligers die informele zorg verlenen? Is er nu al iets van een aanbod aan passende cursussen en waar wordt dat aangeboden?	We bieden informele zorg ondersteuning via respijtzorg, advies, cursussen, en praktische hulp om mantelzorgers te ontlasten en te begeleiden. Markant biedt in Diemen deze ondersteuning voor mantelzorgers en Diemen voor elkaar ondersteunt vrijwilligers.
21	ONPD	Algemeen Welke inwoners zijn er nog niet goed in beeld? Hoe gaan we die bereiken?	Om inwoners te bereiken die nog niet in beeld zijn is het belangrijk om te investeren in de samenwerking met lokale organisaties, outreachend te werken, aanwezigheid in de wijken en te investeren in logische, toegankelijke ondersteuning voor inwoners.

21	ONPD	Algemeen WMO <i>De kosten voor de eigen bijdrage gaan stijgen voor huishoudens met een inkomen boven 185 procent van het sociaal minimum. Hoe hoger het inkomen, hoe hoger de eigen bijdrage. Max 255 euro per maand. Is er inmiddels al een datum/jaar bekend ?</i>	De Raad van State heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel 'vervanging abonnementstarief Wmo 2015'. Het advies wordt momenteel door VWS (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) behandeld. Mogelijk vinden er aanpassingen in het wetsvoorstel plaats. Het wetsvoorstel moet in ieder geval opnieuw in de Ministerraad besproken worden en daarna aangeboden worden aan de Tweede Kamer. Planning is nog altijd om de inkomensafhankelijke eigen bijdrage per 1 januari 2026 in te voeren.
21	ONPD	Jongerenpunt 2025-2026? Is er al iets te zeggen over de manier waarop jongeren zich straks kunnen aanmelden (dat werd onderzocht)? Hoe gaat dit gepromoot worden? Welke programma's gaan aangeboden worden ?	Jongeren kunnen in contact komen met het Jongerenpunt via de mail en telefoon, ook via WhatsApp. Daarnaast kunnen zij via ketenpartners, zoals het onderwijs, worden aangemeld. Met team Communicatie onderzoeken we een passende communicatiestrategie gericht op jongeren om het Jongerenpunt goed onder de aandacht te brengen en het bereik te optimaliseren. Vanuit het Jongerenpunt wordt ondersteuning en begeleiding geboden bij verschillende hulpvragen op het gebied van onderwijs, werk en loopbaan. Er kunnen bij deze ondersteuning verschillende instrumenten ingezet worden vanuit de Participatiewet en het Doorstroompunt, zoals persoonlijke begeleiding, Jobcoaching, een beroepskeuzetest of de aanschaf van bijvoorbeeld een fiets om naar werk te komen als de financiële middelen niet voorhanden zijn. Ook kan er doorverwezen worden naar andere zorg en ondersteuning bijvoorbeeld vanuit de Wmo en de Jeugdwet.
23		<i>"Het organiseren van een dagelijkse 24-uurs beschikbaarheid en bereikbaarheid van acute hulp bij crisis voor jeugdigen is voor Amsterdam Amstelland cruciaal, vergelijkbaar met die van de ambulance of de brandweer."</i> Hoe wil men dit doel bereiken? "Om deze wettelijke taak effectiever uit te voeren is structureel € 65.000 nodig." Vraag: Structureel 65.000 vanuit Diemen of voor alle gemeente in dit verband?	De 24-uurs beschikbaarheid en bereikbaarheid van acute hulp bij crisis voor jeugdigen bereiken we door deze vorm van hulp in te kopen bij een aantal gespecialiseerde jeugdhulpaanbieders. Deze jeugdhulpaanbieders werken samen om 24/7 een team beschikbaarheid te hebben dat acute hulp kan bieden bij crisis. De structurele bijdrage is €65.000 voor de gemeente Diemen.

23	GL	Steunpunt Wonen Diemen Waarom is de evaluatie een jaar doorgeschoven? En rond wanneer kunnen we het rapport hierover verwachten?	Eind 2023 is er een evaluatiemoment geweest. Het Steunpunt Wonen Diemen loopt tot en met 2024. In het vierde kwartaal informeert het college de raad over het steunpunt Wonen Diemen. In die informatie van het college zal ook ingegaan worden op de eindevaluatie.
23	VVD	Hervormingsagenda Jeugd Hoe moeten we de tabel interpreteren? In de eerste alinea wordt geschreven dat er al rekening is gehouden met een verlaging van de kosten. Hoe moet dit worden geïnterpreteerd? Heeft de gemeente vooruitlopend op de hervormingsagenda al maatregelen genomen om de kosten te verlagen? Zo ja welke maatregelen waren dat? In hoeverre zijn we hiermee in staat de grote kostenoverschrijdingen te beperken?	De gemeente Diemen had, vooruitlopend op de bezuinigingen uit de Hervormingsagenda, al een taakstelling opgenomen voor de budgetten jeugdhulp in de begroting (= reeds opgenomen taakstelling uit de tabel).
23	VVD	Hervormingsagenda Jeugd Laatste alinea. Voor het uitvoeren van de hervormingsagenda is 150.000 nodig in 2025. Staan daar besparingen op de kosten van de jeugdzorg tegenover?	Hier staat de taakstelling Hervormingsagenda Jeugd tegenover (zie pagina 23 van de begroting).
23	VVD	Steunpunt wonen De evaluatie is doorgeschoven met een jaar. Wat is hiervan de reden?	Eind 2023 is er een evaluatiemoment geweest. Het Steunpunt Wonen Diemen loopt tot en met 2024. In het vierde kwartaal informeert het college de raad over het steunpunt Wonen Diemen. In die informatie van het college zal ook ingegaan worden op de eindevaluatie.
X	VVD	Preventieve Jeugdzorg Wij vinden niets terug over de preventieve jeugdzorg. Welke bedragen zijn daar voor de jaren 2024 t/m 2028 voor gebudgetteerd en wat was het bedrag werkelijk voor 2023.``	Zie beantwoording hierboven.

23	ONPD	Hervormingsagenda Jeugd Hoe gaat er gecommuniceerd worden over deze agenda en hoe worden cliënten betrokken bij de implementatie? Wordt deze feedback meegenomen in de beleidsvorming en uitvoering?	Dit is onderdeel van de implementatie van de maatregelen uit de Hervormingsagenda.
24	OD	Van Groot naar Beter Voor wanneer staat de evaluatie Van groot naar beter in het eerste half jaar van 2025 gepland?	Dit staat gepland in het tweede kwartaal van 2025.
24	ONPD	WMO huishoudelijke hulp Hoeveel mensen hebben in 2023 en 2024 een aanvraag gedaan voor huishoudelijke hulp?	In 2023 zijn er 135 indicaties voor huishoudelijke hulp afgegeven verdeeld over 129 personen. In 2024 zijn er tot nu toe 135 indicaties voor huishoudelijke hulp afgegeven verdeeld over 129 personen. Toevallig is het aantal in 2023 en 2024 precies gelijk maar dat is een momentopname. Het aantal in 2024 zal nog stijgen. Het jaar is bepaald vanuit de ingangsdatum van de indicatie/toewijzing.
24	ONPD	WMO huishoudelijke hulp Kunnen we voorzien in de vraag naar huishoudelijke hulp of zijn er wachtlijsten? Hoe groot zijn die?	Het is soms moeilijk om aan de vraag naar huishoudelijke hulp vanuit de Wmo te voldoen. Het personeelsverloop is hoog en het invullen van vacatures gaat langzaam. Momenteel heeft Cordaan ruimte voor nieuwe cliënten en heeft T-zorg ruimte voor één of twee nieuwe cliënten per week. De andere aanbieders hebben een wachtlijst. In totaal wachten 14 Wmo-clients op de start van huishoudelijke hulp. Alfa Zorg: 3 cliënten op de wachtlijst Axxicom: 1 cliënt op de wachtlijst ATZB (onderaannemer van Zonzorg): 10 cliënten op de wachtlijst Door de consulent wordt er actief verwezen naar de aanbieders zonder wachttijden.

24	ONPD	WMO huishoudelijke hulp Met welke aanbieders heeft de gemeente een contract? Hoe lang worden contracten afgegeven? Kunt u aangeven wanneer de contracten per aanbieder aflopen en met welke reden?	De gemeente Diemen heeft met Alfa&Zorg, Axxicom, Tzorg, Zorgzorg en Cordaan thuisdiensten een contract. Op 21 januari 2020 heeft het college ingestemd met de start van een aanbestedingstraject Hulp bij het Huishouden, gezamenlijk met de gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn. Doel van dit traject is om te komen tot nieuwe overeenkomsten voor het leveren van Hulp bij het Huishouden. De contracten hiervoor zijn 1 januari 2021 gestart. Om de continuïteit voor inwoners te waarborgen en wisselingen in aanbieders te beperken is gekozen voor een contractduur van in totaal 6 jaar. De contracten worden in eerste instantie aangegaan voor drie jaar. Vervolgens is er een verlengoptie van twee jaar en daarna een verlengoptie van één jaar (3+2+1). De ingangsdatum van de contracten is 1 januari 2021. De contracten lopen dus maximaal tot en met 2026.
24	ONPD	WMO huishoudelijke hulp Is gezamenlijk inkoop huishoudelijke hulp mogelijk? Wat is het uurtarief van een gecontracteerde thuiszorg instelling?	Ja, de aanbesteding Hulp bij het Huishouden is gezamenlijk met Ouder-Amstel en Uithoorn opgepakt. Het uurtarief van een gecontracteerde thuiszorg instelling is 36,60 euro.
24	ONPD	WMO huishoudelijke hulp In 2026 komt er een inkomensafhankelijke bijdrage voor wmo voorzieningen. Dit heeft een gunstig financieel effect voor de gemeente. Waarom is dit nog niet verwerkt ?	De implementatie van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage moeten nog nader worden uitgewerkt door het kabinet. Ook is de financiële impact van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de gemeente nog onduidelijk. Zodra er meer duidelijkheid over is, zal het gedeeld worden (en opgenomen worden in de begroting).
24	PvdA	Integraal zorgakkoord (IZA) Uitgangspunt is dat de uitvoeringskosten binnen de financiële bijdrage blijven. Wat als dit niet het geval is? Stoppen of extra budget aanvragen?	Diemen heeft het college van Amsterdam gemachtigd om in het kader van IZA een aantal bevoegdheden en werkzaamheden uit te voeren en voor de periode 2024-2027 de SPUK IZA middelen aan te vragen en te verantwoorden. Indien de uitvoeringskosten niet binnen de financiële bijdrage blijven zullen we dit terugkoppelen naar Amsterdam. Indien er extra budget nodig is zullen we hierover in gesprek gaan met Amsterdam, maar vooralsnog is dit noodzakelijk.

25	OD	“Doel is om de jeugdhulp zodanig te verbeteren dat huidige knelpunten worden weggenomen.” Wat zijn de huidige knelpunten? “We willen hierbij altijd kijken naar duurzame oplossingen in het gewone leven en op andere levensdomeinen in plaats van alleen vanuit de Jeugdwet.” Wat wordt hiermee bedoeld? Bestaan er verschillende levensdomeinen voor verschillende wetten?	Het huidige jeugdhulpstelsel is niet toekomstbestendig. De beschikbaarheid en betaalbaarheid van jeugdhulp komt in de knel. Landelijk zien we de volgende trends: - Het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp is fors gestegen. - Jeugdigen maken langer gebruik van jeugdhulp. De gemiddelde trajectduur is toegenomen - De uitgaven van de jeugdzorg zijn flink gestegen. - De wachtlijsten voor jeugdhulp groeien. - Personeelstekort, hoge werkdruk en administratieve lastendruk binnen de jeugdhulp Hiermee wordt het volgende bedoeld: wanneer kinderen en gezinnen jeugdhulp nodig hebben, is het van belang dat deze wordt ingezet met oog voor de situatie van het gezin waarin een jeugdige opgroeit: onderwijs, armoede, schulden, huisvestingsproblematiek, de druk van de prestatie maatschappij en problematiek van ouders (zoals ggz, verslaving, relatie- en scheidingsproblemen). Dit alles is van invloed op de jeugdigen in het gezin en daarmee de vraag naar jeugdhulp. Het jeugddomein is dus onlosmakelijk verbonden met het gemeentelijke sociaal domein en het bredere zorgstelsel.
25	OD	“Om deze projecten uit te voeren is de inzet van projectleiders en implementatiebudget nodig. Voor de gemeente Diemen bedragen de kosten hiervoor € 150.000 in 2025. Hiervan is € 50.000 beschikbaar binnen het jeugdhulpbudget 2025. Er wordt voorgesteld om € 100.000 incidenteel beschikbaar te stellen in 2025 vanuit de algemene middelen.” Welke projecten? De andere gemeente stellen dus ook een budget ter beschikking? Gezien de incidentele vraag om budget lopen de projecten af in 2025, wat zijn de doelen die dan behaald moeten zijn?	Het gaat om de projecten: doorontwikkeling van Stevige Lokale Teams en gebiedsgericht samenwerken. De gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn stellen ook een budget beschikbaar voor de uitvoering van deze projecten. Voor het gebiedsgericht samenwerken gaat het om de implementatie in de DUO-gemeenten. Voor het project Stevige Lokale Teams is het doel dat de doorontwikkeling op het gebied van jeugd gereed is per 1 januari 2027.

26	ONPD	Onafhankelijke Cliëntondersteuning Wat kwam er naar voren uit de laatste client tevredenheidsonderzoeken , hoe wordt de hulpverlening ervaren en wat wordt meegenomen voor verbeterde dienstverlening? Zijn er naast de client tevredenheidsonderzoeken nog andere methoden die gebruikt worden om de tevredenheid te meten?	Het Wmo- cliëntervaringsonderzoek focust zich op de algemene ervaringen van cliënten met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), zoals hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding, en woningaanpassingen. In het cliëntervaringsonderzoek wordt er wel gevraagd of de cliënten behoefte hebben aan een onafhankelijke cliëntondersteuner tijdens gesprekken met de gemeente. De raad zal binnenkort de informatie van het college over het cliëntervaringsonderzoek ontvangen. Onafhankelijke cliëntondersteuning is een aparte dienstverlening. De kwaliteit van de onafhankelijke cliëntondersteuning wordt vastgelegd en geëvalueerd in de prestatieafspraken die zijn opgenomen in de subsidieovereenkomst. Partijen die in Diemen onafhankelijke cliëntondersteuning bieden in Diemen zijn, o.a. MaDi Diemen en MEE.
26	D66	Onafhankelijke Cliëntondersteuning De hogere indexering van de subsidieelasten wordt opgehangen aan de loonkostenstijging binnen de CAO GHZ. De meerderheid van de genoemde organisaties valt echter onder een andere CAO. Kunt u een toelichting geven?	De loonstijging betreft niet alleen de cao-gehandicaptenzorg, maar betreft ook de COA verhoging bij COA Sociaal Werk.
27	D66	Prestatie-indicatoren De wachttijd voor WMO gaat van 62 naar 35 dagen in 2025. Wat gaan we doen om deze daling te bewerkstelligen?	Sinds 2019 wordt de doorlooptijd gemeten vanaf het moment dat een inwoner een melding doet bij de gemeente, in plaats van vanaf de aanvraag voor een maatwerkvoorziening. De begrote doorlooptijd van 35 dagen is hier echter niet op aangepast. In het vervolg wordt de begrote wachttijd in de begroting gewijzigd naar de werkelijke doorlooptijd in 2023, die 62 dagen bedroeg. Deze termijn omvat de periode tussen de start van het werkproces en de registratie van het besluit. Factoren zoals wachttijden voor het terugsturen van aanvraagformulieren en extra onderzoeken beïnvloeden de cijfers en dus objectieve meting. Vanaf 2023 heeft het team Wmo, na hulp van een externe partij, het werkproces verbeterd, onder andere door een efficiëntere werkverdeling en standaardisering van teksten. Dit heeft onder andere geleid tot een positief effect op de wachttijden.

28	PvdA	Verplichte indicatoren (BBV) <i>% melding kindermishandeling</i> Hoe moet dit omgezet worden van getallen naar percentages?	Het % melding kindermishandeling is een landelijke indicator . Veilig thuis vermeldt in de jaarrapportages in absolute aantallen. Het betreft dus hierbij het % van meldingen van huishoudens met kinderen, ten opzichte van het totaal aantal meldingen.
28	D66	Verplichte indicatoren (BBV) <i>Aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners</i> In 2025 wordt een significante afname nagestreefd van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering (van 40 naar 25 per 100 inwoners). Waar is dat op gebaseerd?	Het is niet zozeer een streven, maar een verwachting. Een belangrijke factor is de landelijke economische ontwikkeling met daaraan verbonden werkgelegenheid en koopkracht. Hoe dat zich in 2025 ontwikkelt en wat de gevolgen daarvan zijn voor het aantal mensen in de bijstand is niet goed te voorspellen. In 2023 was het 25 per 1.000, op dit moment 24 per 1.000. Uitgaande van een mogelijk lichte verslechtering van de economie is voor 2025 een schatting gemaakt van 25 per 1.000.
28	PvdA	Indicator Maatschappelijk effect 'Aantal mensen dat uitstroomt naar werk'. Waarom in 2024 60 begroot en in 2025 veel minder (namelijk 40)?	Het aantal wat in 2024 begroot was is gebaseerd op resultaten in de jaren daarvoor. Door economische ontwikkelingen in combinatie met onze inspanningen om mensen uit de uitkering aan het werk te helpen, is het aantal mensen met een bijstanduitkering de afgelopen jaren gedaald. Er zijn dus minder mensen die überhaupt kunnen uitstromen naar werk. En de mensen die nu nog in de bijstand zitten hebben een erg grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het kost veel tijd om deze mensen naar werk te begeleiden, als de belemmeringen die deze mensen hebben dat al mogelijk maken.

30	D66	Prestatie-indicatoren Het percentage kinderen dat een uur per dag beweegt wordt begroot op 50% in 2024 en 2025. Ten opzichte van de 18% in 2023 is dat een significante toename. Wat gaan en/of blijven wij doen om dit percentage te halen?	Het percentage van 18% in 2023 geeft een vertekend beeld, omdat dit gebaseerd is op gegevens uit de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021. Tijdens de coronacrisis waren veel sportverenigingen tijdelijk gesloten en werden activiteiten, zoals onderwijs, voornamelijk digitaal georganiseerd. Deze omstandigheden hebben de fysieke activiteit van jongeren destijds sterk beïnvloed. In 2023 voldeed landelijk 39% van de Nederlandse jongeren (leeftijd 12 tot en met 17 jaar) aan de beweegrichtlijnen. Jongere kinderen, in de leeftijdscategorie van 4 tot en met 11 jaar, voldeden zelfs vaker aan deze richtlijnen, namelijk 60%. Een inschatting van 50% voor het percentage van kinderen en jongeren dat aan de beweegrichtlijnen voldoet, lijkt dan ook realistisch. Deze prestatie-indicator is enkel gebaseerd op de leeftijdsgroep 12-17 jaar. Gezien deze discrepantie, zal deze prestatie-indicator herzien worden voor de programmabegroting 2026.
30	D66	Motie 'doe het goed doe het veilig' In de door de raad aangenomen motie 'Doe het goed, doe het veilig' is het college gevraagd de financiële gevolgen van het uitvoeren van de motie op te nemen in de Programmabegroting. We lezen echter niets terug over de uitvoering van de motie per 2025. In welk budget is de uitvoering van de motie ondergebracht?	Het betreft een nieuwe opgave, waarvoor we momenteel bezig zijn met het onderzoeken op welke manier we de motie uitvoering kunnen geven en wat de kosten zijn. In de eerste kwartaalbrief worden hiervoor middelen aangevraagd, hierbij zullen we ook aangeven op welke kostenplaatst we dit budget plaatsen.
31	D66	Prestatie-indicatoren Het percentage lokale voorrang voor sociale huur was in 2023 4%. Voor 2025 wordt 30%-50% begroot. Waarom was het percentage in 2023 zo laag? En wat gaan we doen om het in 2025 naar 30%-50% te krijgen?	Het percentage was in 2023 vrij laag omdat toen de implementatie van MyQii plaatsvond. MyQii is de app die gebruikt wordt in WoningNet zodat woningzoekenden hun persoonsgegevens veilig kunnen delen met de woningcorporaties. Dit is nodig om de lokale voorrang voor Diemenaren vast te leggen in hun inschrijving. Tijdens de implementatie kon er geen gebruik worden gemaakt van de lokale voorrang optie. Met de woningcorporaties is afgesproken dat zij zich houden aan 30% lokale voorrang. In de huisvestingsverordening kan opgenomen worden dat ten hoogste 50% van de woningen geadverteerd worden met een lokale voorrang op WoningNet. Daarvoor moeten echter eerst meerdere afwegingen gemaakt worden. Vandaar de bandbreedte van minimaal 30% tot maximaal 50% in 2025.

31	PvdA	Prestatie-indicatoren 'Hoe vaak wordt er lokale voorrang verleend aan Diemenaren bij sociale huurwoningen?': waar komt de sterke stijging in de begroting 2024 en 2025 vandaan? De bandbreedte voor 2025 is 30-50%. Dit loopt nogal uiteen. Hoe kan dat?	In 2023 zijn 5 sociale huurwoningen verhuurd met een lokale voorrang. Het aantal was in 2023 vrij laag omdat toen de implementatie van MyQii plaatsvond. MyQii is de app die gebruikt wordt in WoningNet zodat woningzoekenden hun persoonsgegevens veilig kunnen delen met de woningcorporaties. Dit is nodig om de lokale voorrang voor Diemenaren vast te leggen in hun inschrijving. Tijdens de implementatie kon er geen gebruik worden gemaakt van de lokale voorrang optie. Met de woningcorporaties is afgesproken dat zij zich houden aan 30% lokale voorrang. In de huisvestingsverordening kan opgenomen worden dat ten hoogste 50% van de woningen geadverteerd worden met een lokale voorrang op WoningNet. Daarvoor moeten echter eerst meerdere afwegingen gemaakt worden. Vandaar de bandbreedte (en stijging) van minimaal 30% tot maximaal 50% in 2025.
Programma Veilig			
34	ONPD	Veilig Kan het college inzicht geven in de afwegingen die gemaakt zijn rondom het wel of niet inzetten van een jeugdboa in Diemen?	Dit betreft geen technische vraag over de begroting. Daarnaast bevat deze vraag een politieke component.
34	ONPD	Veilig Wat zijn de (geschatte) kosten voor het aanstellen van een jeugdboa?	Dit betreft geen technische vraag over de begroting.
34	ONPD	Veilig Hoe worden jeugdgerelateerde handhavings- en preventie taken momenteel opgepakt in afwezigheid van een jeugdboa?	Dit betreft geen technische vraag over de begroting.
34	ONPD	Veilig Zijn er al overwegingen om dit in de toekomst te veranderen, bijvoorbeeld door een pilot te starten met een jeugdboa om jeugdproblematiek specifiek aan te pakken?	Dit betreft geen technische vraag over de begroting. Daarnaast bevat deze vraag een politieke component.
36	ONPD	Veiligheidsregio Wat zijn de resultaten van de extra bijdrage veiligheidsregio voor de taken die ze uitvoeren voor Diemen?	Er is meer aandacht voor het opleiden, trainen en oefenen met name op het gebied van leiderschap. Zo ook voor de aanpak en het voorkomen van PTSS (Post Traumatische Stress Syndroom). Daarnaast kan weer worden voldaan aan de nieuwe wettelijke taken op het gebied van digitale gegevensbeheer en -beveiliging. Ook de extra kosten voor de cao-afspraken en dergelijke kunnen structureel worden afgedekt.

Programma Inkomen en Armoede			
40	ONPD	Algemeen Hoeveel Diemense inwoners en in welke categorie hebben de afgelopen jaren de zorgpremie niet betaald? Hoeveel wanbetalers hebben wij in Diemen? Wordt dit ook meegenomen in de vroeg signalering? Hoeveel mensen zitten in de schuldsanering, afgelopen 3 jaar tot op heden? En in 2024?	In de begroting 2025 zijn geen wijzigingen opgenomen over vroegsignalering van betalingsachterstanden in de zorgpremie. In 2020 heeft de gemeente Diemen 913 signalen ontvangen van zorgverzekeraars over betalingsachterstanden in de zorgpremie. In 2021 waren dat 776 signalen, in 2022 916 en in 2023 994. Op dit moment zijn er xx wanbetalers van de premie van de zorgverzekering bekend. Dat zijn inwoners die meer dan zes maanden achterstand op hun zorgpremie hebben. Signalen van zorgverzekeraars worden meegenomen in vroegsignalering, er is geen specifieke aanpak voor wanbetalers. In 2021 zaten er 59 inwoners in een schuldenregeling, in 2022 waren dat er 41 en in 2023 waren dat er 13. Over 2024 zijn nog geen aantallen bekend.
41	ONPD	Doelstellingen in één oogopslag Het voorkomen van misbruik, hoe vaak heeft dit zich voorgedaan in de laatste 3 jaar? Wat leverde dat op aan boetes?	Door goede controles bij aanvragen, reageren op signalen en periodieke heronderzoeken wordt misbruik of oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk voorkomen. Er zijn geen cijfers beschikbaar over hoe vaak misbruik is voorkomen. Boetes worden spaarzaam opgelegd omdat er dan sprake moet zijn van verwijtbaarheid van het niet of niet tijdig doorgeven van informatie aan de gemeente. Dat is niet altijd het geval, het kan bijvoorbeeld ook onbekendheid met de regels zijn. Als er te veel uitkering is verstrekt wordt dat altijd teruggevorderd, maar daar komt niet altijd een boete bovenop. In de afgelopen 3 jaar zijn 10 boetes opgelegd.
43	ONPD	Bijstandsuitkeringen (BUIG) <i>Uit de definitieve beschikking blijkt dat de uitkering is vastgesteld op € 7,9 miljoen. In de begroting 2025 en verder is rekening gehouden met een uitkering van € 7,1 miljoen.</i> 1. Waarom wijkt dit zo af? 2. Is deze inkomstenbron stabiel en betrouwbaar? 3. Waarom is er geen buffer opgenomen om schommelingen in toekomstige uitkeringen op te vangen?	1. De afwijking ontstaat door meerdere factoren, waaronder het feit dat het Rijk jaarlijks een macrobudget vaststelt volgens een vaste verdeelsystematiek. Vooral door de loon- en prijsbijstelling wordt het macrobudget aangepast aan het prijspeil van het desbetreffende jaar. Dit leidt tot een verhoging van de gemiddelde prijs per uitkering. 2. Deze inkomstenbron is betrouwbaar en stabiel, wordt door het Rijk verstrekt. 3. De BUIG-budgetten voor bijstand in 2025 houden geen rekening met een buffer omdat het huidige financieringssysteem is ontworpen om gemeenten te stimuleren effectief beleid te voeren en de bijstandsuitgaven zo laag mogelijk te houden.

43	ONPD	Sociale werkvoorziening (Pantar) Hoe is de compensatie van € 190.000 berekend?	Omdat de sociaal ontwikkelingsbedrijven (wsw) landelijk financieel onder druk staan heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld, mede als gevolg van loon- en prijsontwikkeling (verhoging wettelijk minimumloon). De berekening is gedaan naar verdeelsleutel van verschillende gemeente.
43	ONPD	Sociale werkvoorziening (Pantar) Zijn over de doorstroom naar reguliere banen gesprekken met Pantar zelf? Wanneer is er geëvalueerd ?	Met de re-integratie consultants is onlangs de samenwerking met Pantar geëvalueerd. Er is gesproken over de samenwerking en werkafspraken. De doorstroom naar regulier werk vanuit Pantar zal de komende tijd meer inzichtelijk gemaakt worden en meer aandacht krijgen.
43	ONPD	Sociale werkvoorziening (Pantar) Hoe wordt de effectiviteit van pantar in het helpen van mensen naar reguliere banen gemeten? Hoe veel werknemers zijn er in de laatste drie jaren doorgestroomd ? Wat zijn hun ervaringen? Welke trajecten zijn er om doorstroom te versnellen? Welke investeringen zijn nodig om de doorstroom te versnellen?	Sinds de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 kunnen er geen nieuwe mensen meer instromen in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Echter, mensen die op 31 december 2014 al een Wsw-indicatie hadden en in dienst waren bij een sociaal werkbedrijf zoals Pantar, mochten hun indicatie behouden. Dit betekent dat zij hun werk en bijbehorende rechten konden behouden tot hun pensioenleeftijd. De mensen die met een Wsw indicatie bij Pantar werkzaam zijn stromen daardoor langzaam uit, door verhuizing, het bereiken van de AOW-leeftijd of door overlijden. Kortom mensen met een Wsw indicatie stromen niet door naar reguliere banen.
43	ONPD	Sociale werkvoorziening (Pantar) In de huidige tekst lezen wij over pantar alleen over de financiële ondersteuning van het Rijk. Wij missen in de tekst duidelijke doelstellingen voor Pantar. Zoals het helder formuleren hoe we willen dat mensen met een arbeidsbeperking kunnen doorstromen naar reguliere banen. Dat verlaagt de druk bij pantar. Kunt u deze toevoeging op nemen in de tekst of is er een raadsinstrument nodig?	De tekst in de begroting staat stil bij het feit dat SW voorzieningen onder druk staan en het rijk daar middelen voor beschikbaar stelt. Inhoudelijk veranderen de bestaande doelstellingen niet. De doelstellingen van Pantar zijn opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst. Een van deze doelstellingen is dat Pantar zich richt op de volledige groep Diemenaren die zich (nog) niet zelfstandig redt op de arbeidsmarkt en hen, die als gevolg van een specifieke intensieve begeleidingsbehoefte niet bij een "gewone" reguliere werkgever aan de slag kan. Met Pantar zijn we in gesprek over de financiële situatie van het bedrijf.
45		Aanpak kinderarmoede. Wat wordt met de 45.000 gedaan? Tabel Wat mag het kosten: incidentele lasten 395.000: wat wordt er allemaal voor dit bedrag gedaan?	Naast minimaregelingen voor kinderen, werken we aan een aanpak van kinderarmoede via signalering in het basisonderwijs en doorverwijzing door Ouder Kind Coaches. Op pagina 17 van de Programmabegroting staat een opsomming van de incidentele lasten.

45	ONPD	Prestatie-indicatoren <i>Subdoel 1.3 - % nieuwe aanvragen schuldhulpverlening van inwoners die al eens eerder in een problematische financiële situatie zijn terechtgekomen.</i> In hoeverre worden betrokkenen bij de eerste aanvraag voor schuldsanering direct begeleid met diensten zoals budgetbeheer en advies over financiële planning, of onder bewind geadviseerd om herhaling van financiële problemen te voorkomen? Welke financiële impact heeft het toestaan van meerdere keren (7x) schuldhulpverlening? Wanneer is deze dienstverlening voor het laatst geëvalueerd?	Bij iedere aanvraag voor schuldhulpverlening krijgen inwoners een intakegesprek aangeboden. Op basis van dit intakegesprek wordt een plan van aanpak opgesteld, waarin onder meer wordt opgenomen of extra diensten nodig zijn. Bijvoorbeeld thuisadministratie, budgetbeheer of beschermingsbewind. 7% van de aanvragen schuldhulpverlening zijn van inwoners die al eens eerder in een problematische financiële situatie zijn terechtgekomen. Ook voor hen is het uitgangspunt van het college dat zij snel perspectief krijgen op een schuldenvrij bestaan. De kosten voor schuldhulpverlening worden door de gemeente vergoed. De schuldhulpverlening wordt geëvalueerd aan de hand van de jaarlijkse subsidieaanvraag, de halfjaarrapportage, de jaarrapportage en minimaal vier voortgangsgesprekken per jaar. Het laatste voortgangsgesprek vond plaats op 3 oktober 2024.
45	PvdA	Prestatie-indicatoren Subdoel 1.3: waarom zijn niet alle gegevens bekend?	Deze prestatie-indicatoren zijn nieuw. Via de kadernota 2025 zijn ze vastgesteld. De afgelopen jaren zijn de cijfers niet bijgehouden.
46	OD	Wat mag het kosten? Tabel Wat mag het kosten: incidentele lasten 395.000: wat wordt er allemaal voor dit bedrag gedaan?	Op pagina 17 van de Programmabegroting staat een opsomming van de incidentele lasten.

Programma Vrije Tijd			
49	OD	<i>'Voor het zwembad is het investeringsbudget door een gespecialiseerd bureau geactualiseerd op basis van het prijspeil 2023.'</i> Voor iemand die niet de raadsvoordracht van 10 oktober 2024 leest, weet niet wat het gespecialiseerd bureau heeft gedaan. Kan hier in het kort bijgevoegd worden: Waarvoor is het gespecialiseerd bureau ingeschakeld, hoeveel heeft dit gekost en welke kader heb je het bureau meegegeven? Of een link waar dit gevonden kan worden?	Het bureau is ingeschakeld om de investeringskosten te actualiseren van nieuwbouw en renovatie van het zwembad. We zijn voor nieuwbouw en renovatie uitgegaan van een vergelijkbaar kader. Dit is na te lezen in de bijlage bij de beantwoording van de technische vragen van de raadsvoordracht "ontwikkeling nieuw zwembad en ambitie middelbare school" van 10 oktober 2024.
50	OD	<i>'Voor de jaren 2025 en 2026 stellen we voor een incidenteel budget van respectievelijk € 100.000 en € 75.000 beschikbaar om het weerstandsvermogen van Theater De Omval op peil te brengen en ruimte te bieden voor strategische stappen'</i> a. Dus als wij het goed lezen, stellen jullie voor in totaal voor komende 2 jaar €175.000,- extra budget beschikbaar te stellen? b. Waar is dit bedrag op gebaseerd?	a. Ja, dit klopt. Naast de structurele subsidie stellen we voor om in de jaren 2024, 2025 en 2026 incidentele subsidies te verlenen van respectievelijk € 125.000, € 100.000 en € 75.000. Het bedrag van 2024 is reeds aangevraagd via de 2e Kwartaalbrief 2024. Voor meer informatie verwijzen we naar de eerder verstrekte Informatie van het College "Subsidie Theater de Omval periode 2024-2026" van 4 juni 2024. b. Deze subsidierreeks is gebaseerd op het huidige weerstandsvermogen en de doorvoering van strategische ontwikkelingen, met als doel de Omval (op termijn) steviger te positioneren. De incidentele subsidies worden afgebouwd met de intentie dat De Omval haar financiële resultaat over de jaren heen verbetert. De Omval is momenteel nog bezig met een plan van aanpak, maar de financiële impuls zal in ieder geval gebruikt worden voor duurzame oplossingen, waaronder investeringen in effectieve marketing, publieksonderzoek en een goed functionerende website. Deze maatregelen zijn erop gericht om de zaalbezetting en horecaopbrengsten te vergroten, waardoor de balans tussen programmeerinkomsten en -uitgaven verbetert. Daarnaast wordt een deel van de subsidie aangewend voor de verduurzaming van het gebouw om de energielasten te verminderen.
50	OD	<i>'In de Kadernota 2025 is als uitgangspunt een prijsindexering van 2,2% vastgesteld.'</i> Voor binnensporten willen we de verhuur verhogen met 4% (prijsindexering). a. Worden ook de buitensport verhoogd qua prijsindexering? b. Met welke percentage?	a. Ja b. 2,2%

50	OD	<i>'Op dit moment stelt een ingenieursbureau een marktconforme kostenraming op. De geschatte kosten voor de vervanging bedragen rond de € 1.000.000, maar kunnen variëren afhankelijk van factoren zoals co-financiering en duurzaamheidsambities'</i> a. In hoeverre is het reëel dat er qua cofinanciering extra wordt verwacht? b. De kosten voor vervangen van 3 kunstgrasvelden, ligt volgens ons hoger dan €1.000.000,-. Waarop zijn de geschatte kosten gebaseerd en door wie? c. Past kunstgras wel in de duurzaamheidsambitie?	a. Buitensportverenigingen, zoals SV Diemen betalen een (niet-kostendekkende) huur voor de velden. De vervangingsinvesteringen kunnen voor een (beperkt) gedeelte doorberekend worden in de huur. Er zijn nu gesprekken met SV Diemen en andere vaste gebruikers over wat een reële bijdrage is. b. De uiteindelijke kosten zijn afhankelijk van de specifieke sportlagen die vervangen moeten worden. Voorlopig gaan we enkel uit van het vervangen van de toplagen. De geschatte kosten zijn gebaseerd op recente uitgaven van andere gemeenten en de prijsindicatie van het ingenieursbureau. c. Kunstgras is niet volledig duurzaam, maar in dit geval wel noodzakelijk vanwege de intensieve bespeling. Natuurgras zou door de hoge gebruiksintensiteit snel onbespeelbaar worden. Er zijn echter wel verschillende gradaties in de duurzaamheid van kunstgras. Duurzaamheid zal een belangrijke factor worden in onze keuze voor type kunstgrasveld.
50	ONPD	Welke concrete stappen gaat Theater De Omval ondernemen om de extra subsidie van € 60.000 per jaar effectief in te zetten voor professionalisering, en op welke manieren zal dit bijdragen aan het verhogen van eigen inkomsten en het verbeteren van de exploitatie?	We zijn van mening dat de structurele subsidie in de afgelopen jaren niet in overeenstemming is geweest met de ontwikkelingen en uitdagingen die het theater heeft doorgemaakt. Met de structurele verhoging van € 60.000 willen we het theater een eerlijke kans geven om gezonde financiële resultaten te behalen. Dit nieuwe structurele bedrag is in lijn met de subsidies die theaters in vergelijkbare gemeenten ontvangen. Naast een structurele subsidie stellen we voor om in de jaren 2024, 2025 en 2026 incidentele subsidies te verlenen van respectievelijk € 125.000, € 100.000 en € 75.000. Deze incidentele subsidierееks is gebaseerd op het huidige weerstandsvermogen en de doorvoering van strategische ontwikkelingen, met als doel de Omval (op termijn) steviger te positioneren. De incidentele subsidies worden afgebouwd met de intentie dat De Omval haar financiële resultaat over de jaren heen verbetert. De Omval is momenteel nog bezig met een plan van aanpak, maar de financiële impuls zal in ieder geval gebruikt worden voor duurzame oplossingen, waaronder investeringen in effectieve marketing, publieksonderzoek en een goed functionerende website. Deze maatregelen zijn erop gericht om de zaalbezetting en horecaopbrengsten te vergroten, waardoor de balans tussen programmeerinkomsten en -uitgaven verbetert. Daarnaast wordt een deel van de subsidie aangewend voor de verduurzaming van het gebouw om de energielasten te verminderen. Voor meer informatie verwijzen we naar de eerder verstrekte Informatie van het College "Subsidie Theater de Omval periode 2024-2026" van 4 juni 2024.

51	OD	Prestatie-indicatoren Verplichte indicatoren (BBV) JR2022JR2023BGR2024BGR2025 % niet sporters 45% 45% 45% 45% a.Hoe zijn deze percentage tot stand gekomen? b.Weet de gemeente Diemen hoeveel inwoners in Diemen lid zijn van sportvereniging buiten de gemeenten?	a.Dit percentage is bepaald aan de hand van de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Dit onderzoek is uitgevoerd is door de GGD. b.Dit hebben wij op dit moment (helaas) niet inzichtelijk.
53	OD	Wat mag het kosten? Wordt met de lasten ook rekening gehouden met de prijsindexering in z'n totaliteit? Hoeveel is dat per jaar?	Ja, we houden binnen de lasten rekening met de prijsindexering. We hebben hiervoor de prijsindexering aangehouden zoals vastgesteld in de Kadernota 2025. In geval van subsidies hebben we het budget voor prijsindexering nog gereserveerd. De subsidie-aanvragen 2025 worden nog beoordeeld en zijn nog niet toegekend.

Programma Onderwijs			
55	ONPD	Algemeen Kunt u aangeven waar leerlingen van de Sint Petruschool onderwijs gaan krijgen tijdens de nieuwbouw van hun school?	Op dit moment is nog niet bekend waar de leerlingen van de Sint Petruschool onderwijs krijgen tijdens de nieuwbouw van hun school. Dit is medeafhankelijk van de nog te maken plannen voor de nieuwbouw.
55	ONPD	Algemeen Als dit in het lege Atelier gebouw is, wat is de reden dat dit niet is meegenomen in de begroting?	De kosten voor eventuele tijdelijke huisvesting in het Atelier zijn niet meegenomen in de begroting omdat het nog onduidelijk is hoe de tijdelijke huisvesting van de leerlingen van de Sint Petruschool wordt ingevuld.
55	ONPD	Algemeen Wie betaalt de renovatiekosten als dit niet is opgenomen in de begroting?	Bij overdracht van een schoolgebouw naar de gemeente en het beëindigen van het gebruik voor onderwijs is het gebruikelijk dat de gemeente de kosten behorend bij beheer en onderhoud van het gebouw op zich neemt. Er is nog geen besluit genomen over eventuele renovatie of sloop van het voormalig schoolgebouw van het Atelier.
55	OD	<i>“De gemeente Diemen wil jeugdigen (van 0 tot 23 jaar) gelijke kansen bieden op het gebied van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en naschoolse activiteiten.”</i> Vraag: Ons valt op het verschil in doelgroep vergeleken met de startnotitie onderwijskansenbeleid (namelijk tot 18 jaar). Vanwaar deze discrepantie?	Het programma Onderwijs bedient de leeftijdscategorie 0 tot 23 jaar. Het onderwijskansenbeleid focust zich binnen dit programma op minderjarige jeugdigen. Vanuit het Doorstroompunt (Leerrecht) en vanaf 2025 ook vanuit de pilot Jongerenpunt, worden jongeren in de leeftijd van 18 tot 27 jaar bereikt. Tijdens de ontwikkeling van het onderwijskansenbeleid vindt er afstemming plaats met Leerrecht, om zo een doorgaande lijn te waarborgen.

Programma Gebiedsontwikkeling			
63	OD	Nieuwe wetgeving volkshuisvesting We missen de Wet goed verhuurderschap. Deze vraagt nogal wat ambtelijke capaciteit in een meldpunt en handhaving. Zijn deze kosten meegenomen en in welke post?	Ja, de kosten voor het meldpunt en de handhaving zijn meegenomen in de begroting onder kostenplaats 680313. Vanuit het Rijk krijgt de gemeente in 2025 een vergoeding van €20.000 voor handhaving op de Wet goed verhuurderschap.
64	OD	Opstellen Omgevingsplan In de tabel Extra inhuur milieu voor de komende 5 jaar begroot. Is het niet goedkoper en goed werkgeverschap om iemand niet in te huren de komende 5 jaar maar in vast dienst te nemen?	De taken die er liggen op het gebied van milieu bij de transitie van het omgevingsplan zijn erg specialistisch. Het is noodzakelijk om hiervoor een expert in te huren om ons te adviseren op dit vlak.
64	GL	Opstellen Omgevingsplan Bovenste regel van de tabel: wat is Casco & handdoek?	Het casco is de inhoudsopgave van het omgevingsplan waarin hoofdstukken, afdelingen en paragrafen staan. Het casco dient als kapstop waar alle onderdelen van het omgevingsplan aan kunnen worden opgehangen. Dit is belangrijk omdat hierin de systematiek van het omgevingsplan tot uiting komt. Het handboek is de leidraad voor externe partijen bij het wijzigen van het omgevingsplan. Hierin staat beschreven op welke manier de gemeente Diemen het omgevingsplan heeft opgesteld. Met het handboek kan een initiatiefnemer conform de wensen van de gemeente een wijziging op het omgevingsplan voorbereiden.
66	OD	# Tabel '2.1.3 - Meewerken aan realisatie van het aandeel sociale huurwoningen in het woningbouwprogramma voor de ontwikkelingen in Holland Park West, Holland Park Campus en Holland Park Zuid alsmede op andere te ontwikkelen locaties zoals Buitenlust, Harmonielaan, Rietschuurhof en Hof van Saan. Waarom deze zelfde ambitie voor Midden huur en betaalbare koopwoningen?	Wij vermoeden dat u een woord bent vergeten in de vraagstelling en dat de vraag moet zijn: 'Waarom <i>niet</i> deze zelfde ambitie voor Middenhuur en betaalbare koopwoningen?'. In het verleden heeft de gemeente in het volkshuisvestingsbeleid altijd primair ingezet op sociale huurwoningen. Nog steeds heeft deze sector prioriteit, maar u heeft gelijk dat de term betaalbare woningen inderdaad meer dan alleen sociale huurwoningen omvat. Wij zullen daarom de woorden 'sociale huurwoningen' veranderen in 'betaalbare woningen'.

67	GL	Activiteit 3.4.3 Zijn er nog geen van dit soort trajecten gestart? En is het een idee om ook trajecten / activiteiten op het gebied van de energietransitie aan deze regel toe te voegen?	Voor de invulling van activiteit 3.4.3 is inmiddels één van de bedrijvencontactpersonen van de gemeente Diemen actief als contactpersoon voor de energietransitie vanuit de gemeentelijke transitievisie warmte en de regionale energiestrategie richting de bedrijventerreinen. Informatie over concrete activiteiten met betrekking tot de energietransitie is te vinden in de paragraaf duurzaamheid onder Thema 2.A ENERGIE EN KLIMAAT. Vanuit activiteit 3.4.3. zou daarnaar verwezen kunnen worden. In 2023 is de label C plicht voor alle kantoorgebouwen en bedrijfskantoren van meer dan 100m2 gecontroleerd. Inmiddels voldoen in Diemen alle kantoren van 100m2 aan deze energielabelplicht. De gemeente Diemen heeft daarnaast in 2022 het energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022 - 2025 getekend. Naar aanleiding hiervan controleert de Omgevingsdienst tot einde 2025 alle bedrijven in Diemen die onder energiebesparingsregelgeving vanuit het Besluit Activiteiten Leefomgeving, het Besluit Bouwwerken leefomgeving en de Europese energieëfficiëntie richtlijn (EED) vallen op uitvoering van de rapportageplicht energiebesparing en uitvoering van verplichte energiebesparingsmaatregelen. In 2022 is het actieplan zon op grote daken 2022 - 2026 vastgesteld. Naar aanleiding hiervan worden bedrijven met grote daken actief benaderd, waarbij de Diemense energiecoöperatie Diemen EcoStroom bedrijven ontzorgend helpt bij het realiseren van zonnedaken voor eigen gebruik en/of voor gebruik door de energiecoöperatie.
68	OD	Tabel ' 4.1.1 Er wordt gewerkt conform processen die Lean en duidelijk beschreven zijn' Wat wordt er met de ambitie bedoelt?	Het is belangrijk om aanvragen binnen de gestelde wettelijke termijnen af te handelen. Onze ambitie is echter om de aanvragen zo snel als mogelijk af te handelen. Door ervoor te zorgen dat de (wettelijke) processen goed zijn beschreven, de processen duidelijk zijn beschreven en geen onnodige stappen bevatten (en dus lean zijn), de processen bekend zijn bij de medewerkers en de medewerkers ook volgens die processen werken, kunnen we onze ambitie vorm geven. Een belangrijk kenmerk van lean is daarbij dat we de processen blijven toetsen of deze duidelijk zijn beschreven en geen onnodige stappen bevatten.

68	OD	#	In de tabel punt 4.2 Wet VTH. a. Wat is de wet VTH? b. Kan deze opgenomen worden in de afkortingslijst?	a. De Wet VTH staat voor Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. De wet heeft betrekking op het omgevingsrecht, biedt een wettelijke basis aan de omgevingsdiensten en bevat kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De wet is sinds 1 januari 2024 terug te vinden in afdeling 18.3 van de Omgevingswet. b. De afkorting is opgenomen op de afkortingenlijst.
69	OD		Tabel. 'Beleidsontwikkelingen' Woonvisie Diemen 2024 staat niks begroot voor de komende jaren. Terwijl er veel wetgeving komt die vraagt om bijstelling van de woonvisie. a. Waarom niet begroot? b. Graag een bedrag opnemen in de begroting?	a. Het begrote adviesbudget, genoemd in de eerste alinea op pagina 63, is bedoeld voor extra advies/begeleiding bij de uitwerking van de nieuwe wetgevingen. b. Het aangevraagde adviesbudget bedraagt € 50.000,- voor het jaar 2025. Wij gaan ervanuit dat dit budget voldoende is. Mocht dit toch niet genoeg zijn, dan komen we daarop terug in de kwartaalbrieven.
Programma Leefomgeving en Klimaat				
70	ONPD		Algemeen Hoe staat het voor met "watertappunten" en onze aanbevelingen daarin?	In Diemen zijn inmiddels 4 watertappunten van de gemeente aanwezig (de verbinding, gemeentehuis, de rode touwen, beukenhorst speelplek). Bij het sportpark worden binnenkort 3 nieuwe watertappunten geplaatst (handbal, voetbal, hockey). Zeker bij herinrichtingen wordt gekeken waar nieuwe watertappunten passen. De aanwezigheid van een drinkwaterleiding is wel noodzakelijk.
70	ONPD		Algemeen Hoe staat het met de uitwerking van de toezegging van de portefeuillehouder met het uitzoeken van het parkeerbeleidsplan m.b.t. deelauto, s? Wanneer kunnen we concreet het antwoord verwachten?	Wij zijn op dit moment bezig met het opstellen van de Mobiliteitsvisie. Deze visie wordt in 2025 afgerond. Uitvloeisel van deze visie zal het actualiseren zijn van het Parkeerbeleidsplan. Deze actualisatie staat gepland in 2025. Ook wordt er nu gewerkt aan het formaliseren van de deelmobiliteit. Dit onderdeel bevindt zich nu nog in een pilotfase. Dat betekent dat in 2025 deelmobiliteit inclusief deelauto's integraal onderdeel gaat worden van het Parkeerbeleidsplan.

72	D66	Duurzaamheid SPUK's beperken nu onze beleidsvrijheid. Het Rijk heeft aangekondigd dat er meer vrijheid gaat komen, maar heeft hier nog geen duidelijkheid over gegeven. Hoe gaat het college om met deze onduidelijkheid bij de evaluatie van de duurzaamheidsagenda en het opstellen van de nieuwe uitvoeringsagenda? Wordt er bijvoorbeeld gewerkt met scenario's?	In de afgelopen periode heeft de gemeente, gebruikmakend van specifieke uitkeringen (SPUKs), maatregelen tegen energiearmoede kunnen treffen, isolatie van de meest energie-onzuinige woningen kunnen stimuleren en een soortenmanagementplan kunnen opstellen om versnelde grootschalige aanpak van isolatie mogelijk te maken. Het is de verwachting dat er in deze kabinetsperiode geen extra middelen vrijkomen voor lokaal energie en klimaatbeleid. Het budget uit de SPUKs energiearmoede kan tot uiterlijk 2025 worden ingezet. Daarna komt er geen nieuw budget meer. Ten aanzien van het nationaal isolatieprogramma geeft het ministerie aan dat er na de tweede tranche SPUK lokale aanpak isolatie, die in oktober 2024 voor de periode 2024 - 2027 moet worden aangevraagd, waarschijnlijk geen vervolgregeling meer komt. Deze tweede tranche kent iets meer beleidsvrijheid en mag naast de isolatie-aanpak ook deels ingezet worden voor energiearmoede en het soortenmanagementplan. Aangegeven is dat gemeenten tot 2030 uit mogen blijven gaan van de regeling capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit budget zal nog steeds verplicht moeten worden ingezet voor personeel dat werkt voor de lokale bijdrage aan de doelen uit het nationale klimaatakkoord (met name de uitvoering van de transitievisie warmte en de regionale energiestrategie). Het is mogelijk dat hierop ook nog enigszins gekort gaat worden. Uiterlijk 2026 zullen gemeenten een warmteplan moeten opstellen met concretere wijkgerichte plannen om tot en met 2035 van het aardgas af te gaan. Vanuit de energietransitie is het ook logisch om te beginnen met aanpak van acute energiearmoede, vervolgens isolatie en daarna het aardgasvrij maken van wijken. De opgave van het aardgasvrij maken van wijken vanuit het Warmteplan is dermate groot dat dit het belangrijkste deel van gemeentelijke middelen voor het duurzaamheidsthema energie en klimaat in de periode 2025 - 2030 zal vragen. Daarnaast zullen de resterende middelen grotendeels benodigd zijn voor de realisatie van grootschalige opwek van duurzame energie (zon, wind en thermie) vanuit de regionale energiestrategie. Er ligt voor de periode 2025 - 2030 dus nog steeds veel vast vanuit nationale doelen en verplichtingen, waardoor behalve bij de concrete invulling van het Warmteplan weinig sprake is van beleidsvrijheid.
----	-----	---	--

72	PvdA	Plaagdierbeheersing is het aantal klachten over plaagdieren bekend?	We krijgen per kwartaal een update van het KAD (Kennis en Adviescentrum Dierplagen). We hebben de aantallen tot en met het tweede kwartaal van 2024 ontvangen. In 2023 zijn er 75 meldingen geweest, waarvan 53 gaan over ratten/muizen. in de eerste helft van 2024 zijn dit 13 meldingen, waarvan 10 gaan over ratten/muizen. Apart hiervan hebben we in 2024 ook meldingen die binnenkomen via de nieuwe buitenbeter app. Die geeft aan dat er in de eerste 3 maanden sinds het gebruik van de app 50 meldingen zijn gedaan over ongedierte. Hierin zit geen onderscheid om welk dier het gaat. Het merendeel is ratten/muizen.
73	PvdA	Zwerfafval zijn er hotspots waar meer zwerfafval voorkomt dan op andere locaties?	Ja, die zijn er. Op deze locaties wordt dan ook extra inzet gepleegd.
73	PvdA	Beheer openbare ruimte als er structureel tekort is van €220.000, waarom wordt dit dan incidenteel gedekt?	We werken momenteel aan het nieuwe kwaliteitsplan. In de eerste helft van 2025 agenderen we dat in de raad. In het kwaliteitsplan heroverwegen we de wijze van beheer, en laten we zien welke consequenties de keuzes die we daarin maken hebben voor de exploitatie op langere termijn. We willen daar niet op vooruitlopen door nu een structurele verhoging aan te vragen.
76	OD	Tabel 2.1.2 - Houden van voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakmogelijkheden (soms als workshop) bij herinrichtingsprojecten? Wordt hiermee bedoelt dat de uitgangspunten van de omgevingswet en de wet Versterking participatie op decentraal niveau worden gehanteerd?	Ja, dat zou je kunnen zien als een invulling van die uitgangspunten. In Diemen werken we echter al heel lang met deze vormen van participatie, dus de genoemde wetten zijn niet de aanleiding geweest voor deze werkwijze.

Programma Verkeer			
79	PvdA	Visie en Strategisch doel Tweede alinea over milieuzones in Diemen: op welke termijn zou dit gerealiseerd kunnen worden?	Wij volgen de ontwikkelingen met betrekking tot milieuzones in de gemeente Amsterdam. In 2025 wordt een onderzoek gestart om te kunnen beoordelen of milieuzones ook op een effectieve wijze en efficiënte wijze in Diemen zijn in te voeren.
79	OD	<i>‘We volgen in deze nadrukkelijk de landelijke ontwikkelingen en hebben de wens om een leeftijdsgrens vast te stellen voor het gebruik van een fat bike. Verder nemen we contact op met de politie om in gezamenlijkheid te bekijken hoe overlast door (illegale) fat bikes zoveel mogelijk kan worden voorkomen’</i> Vragen: a. Waarom willen we een leeftijdsgrens hebben op fat bikes? Waarom geen snelheidsgrens? b. In Amsterdam wilde ze de scooter verbannen van het fietspad, maar er is een nieuw snelheidsvoertuig op het fietspad voor terug gekomen. Waarom gaan we niet met MRA en VRA samen kijken naar dit probleem in de regio?	Wij sluiten met de wens om een leeftijdsgrens te stellen aan bij de landelijke ontwikkeling. De Tweede Kamer heeft nu aangegeven dat er een leeftijdsgrens van 14 jaar en een helmplicht moet komen. Het is echter afwachten op welke wijze de minister gehoor geeft aan dit besluit. Op dit moment is wel degelijk sprake van een snelheidsgrens. Deze is namelijk maximaal 25 km/u. Deze maximumsnelheid geldt ook voor elektrische fietsen. De problematiek komt in eerste instantie op landelijk niveau aan de orde. Afhankelijk hiervan wordt logischerwijs op vervoerregionaal en gemeentelijk niveau geacteerd.
Programma Samen Besturen			
88	ONPD	Viering Diemen 800 jaar Blijvend effect: Hoe wordt ervoor gezorgd dat de viering een blijvend effect heeft op de gemeenschap? Wat gebeurt er na september 2026 met de opgestarte initiatieven en samenwerkingen?	Met de viering streven we nadrukkelijk naar een blijvend effect. Het creëren van verbindingen en het stimuleren van samenwerking is daarom een belangrijk element van de jubileumviering. Op die manier kunnen initiatieven een bredere basis krijgen en ook los van gemeentelijke bemoeienis functioneren. We zullen verder werk maken van kennisoverdracht over organiseren en fondsenwerving. In specifieke zin is er nu nog niets te zeggen over de voortgang van initiatieven en samenwerkingen na 2026. Dat is in eerste instantie natuurlijk afhankelijk van de initiatiefnemers zelf en vervolgens ook van het soort initiatief, van de vraag wat nodig is voor eventuele continuïteit en van de beschikbare middelen.
89	D66	Strategische personeelsplanning Is er al meer bekend over hoe de 750.000 euro voor de strategische personeelsplanning ingezet zal worden? Zijn er bijvoorbeeld al vacatures bekend die sowieso uit deze pot geld betaald gaan worden? En wat is de gewenste span of control waar in de organisatie naartoe gewerkt wordt?	Nee, we willen ons op dit moment nog niet vastleggen op toezeggingen. Met het oog op 2025 wordt nu gekeken naar de voortgang van het collegeprogramma en de doelen voor directie- en teamplannen en houden we rekening met de extra taak om ombuigingen en besparingen te inventariseren. Bij de evaluatie van de organisatiewijziging uit 2019 is geconstateerd dat een vast aantal medewerkers per team niet aansluit bij de diversiteit in werkzaamheden van het team en dat we daarom opnieuw kijken naar een aantal teams. De gemeente Diemen heeft nu 14 teams op ongeveer 260fte (dit is exclusief de teams die onder Duo+ vallen).

90	GL	Strategische personeelsplanning (laatste alinea) Ziekteverzuim: in hoeverre wordt het ziekteverzuim vertekend door langdurig zieken, niet werk-gerelateerd?	Om privacyredenen mogen wij bij ziekteverzuim geen gegevens bijhouden wat de reden van ziekmelding is. Niet werk-gerelateerd verzuim heeft ook invloed op het werk. Het ziekteverzuim is hierdoor niet vertekend maar het vraagt wel om iets anders van de werkgever. Uit eigen analyse (op basis wat de werknemer zelf vertelt) zien wij wel dat in sommige teams bovengemiddeld veel zieken een oorzaak heeft waar wij als werkgever weinig tot geen invloed op hebben.
90	ONPD	Strategische personeelsplanning Hoog ziekteverzuim: Welke concrete maatregelen worden genomen om het hoge ziekteverzuim aan te pakken, naast de inzetbaarheidscoach en arboarts? Wordt er gekeken naar de oorzaken van het verzuim, zoals werkdruk en werkstress?	Om privacyredenen mogen wij bij ziekteverzuim geen gegevens bijhouden wat de reden van ziekmelding is. Niet werk-gerelateerd verzuim heeft ook invloed op het werk. Het ziekteverzuim is hierdoor niet vertekend maar het vraagt wel om iets anders van de werkgever. Uit eigen analyse (op basis wat de werknemer zelf vertelt) zien wij wel dat in sommige teams bovengemiddeld veel zieken een oorzaak heeft waar wij als werkgever weinig tot geen invloed op hebben. Samen met de inzetbaarheidscoach, P&O adviseur en teamleider kijken we of we gerichtere interventies kunnen uitvoeren om het verzuim naar beneden te krijgen.
90	ONPD	Strategische personeelsplanning Tijdelijke extra capaciteit: Is het inhuren van tijdelijke krachten wel de meest efficiënte oplossing voor de huidige capaciteitsproblemen? Zijn er alternatieven, zoals het optimaliseren van werkprocessen of het herverdelen van taken?	Ja, die zijn er. En daar kijken we ook naar binnen project ombuigingen en besparingen. De tijdelijke extra capaciteit is bijvoorbeeld gericht om een goede overdrachtsperiode te hebben voor ervaren medewerkers die met pensioen gaan. Daardoor is er tijdelijk meer capaciteit op een functie dan in de begroting staat. Hetzelfde geldt voor medewerkers die met zwangerschapsverlof of ouderschapsverlof gaan. Ook daar zijn tijdelijk extra middelen voor nodig omdat inhuur duurder is dan het bedrag wat wij van het UWV ontvangen.

90	ONPD	Strategische personeelsplanning Meetbaarheid: Hoe gaat de gemeente de vooruitgang op de kernwaarden (leergierig, bewust doen, etc.) meten en evalueren? Wat zijn concrete indicatoren voor succes? De term is nogal breed.	De kernwaarden zijn niet bedoelt om meetbaar vooruitgang te boeken. De kernwaarden gaan over onze manier van werken en onze identiteit. Voor medewerkers zijn de kernwaarden herkenbaar en tegelijkertijd daagt het ons uit om ons werk beter te doen. Op dit moment hebben we nog geen plan wanneer we de kernwaarden gaan evalueren. Maar ook dan zullen er geen meetbare resultaten zijn. Maar kwalitatieve data.
92	PvdA	Prestatie-indicatoren Wat wordt bedoeld met apparaatkosten per inwoner. Voorbeeld?	Apparaatskosten bestaan onder meer uit de loonkosten voor het gehele ambtelijke apparaat, ICT- kosten, huisvestings- en facilitaire kosten. Ook externe inhuur wordt gezien als apparaatskosten.
92	D66	Prestatie-indicatoren Het percentage externe inhuur moet volgens de prestatie-indicator sterk gaan dalen (van 21% in 2023 naar 5% in 2025. Ik lees daar nergens iets over. Wat gaan we doen om dat te bereiken? En is het doel wel realistisch in deze krappe arbeidsmarkt?	Deze doelstelling is erg ambitieus en we blijven daar op inzetten. De hoge inhuurkosten zijn het gevolg van het hoge ziekteverzuim en de krappe arbeidsmarkt. Zie bovenstaand de maatregelen die we nemen om het ziekteverzuim terug te dringen. Door ons als aantrekkelijke werkgever te presenteren verwachten we steeds beter vacatures in te vullen.

Programma Financiën			
97	D66	Legesverordening Het onderzoek naar de leges is vertraagd en komt later dit jaar. Hoe zijn de leges-baten nu opgenomen in de begroting als nog niet is bepaald hoe hoog die gaan worden?	De leges zijn met 2,2% geïndexeerd zoals aangegeven in de Kadernota 2025. De resultaten van het onderzoek worden in deze maand ontvangen en daarna vertaald naar de nota lokale heffingen. Het is onzeker of we tijdige aanlevering voor de raadsvergadering van december halen. Uiteraard delen wij wel de belangrijkste bevindingen uit het rapport, zoals de mate van kostendekkendheid van de legesverordening.
Paragraaf Duurzaamheid			
108	GL	2.B Thema Afval & Circulaire Economie Welk % van de bedrijven (waaronder het mkb) in Diemen heeft een contract met een afvalstoffeninzamelaar?	Dit zou 100% moeten zijn. Bedrijven dienen namelijk zelf de verwijdering van hun afval te regelen via een erkende afvalinzamelaar. Bij de reguliere milieucontroles wordt hier dan ook op gecontroleerd. Daarnaast wordt gehandhaafd als geconstateerd wordt dat een bedrijf zich ontdoet van bedrijfsafval via openbare prullenbakken of huisvuil.
109	D66	2.C Thema Natuur & biodiversiteit Door het nieuwe beheersysteem voor bomen is het lastig om de cijfers per jaar te vergelijken. Als we eind 2025 500 bomen hebben bijgeplant, hoe ver zijn we dan met de doelstelling om 1000 nieuwe bomen te planten? En is dit aantal inclusief, of exclusief gekapte bomen?	De 500 bomen die we in 2025 planten, staan los van de veranderde aantallen in het beheersysteem, en zijn dus echt een 'plus' van 500. In totaal zijn er tot en met 2025 dan rond de 750 bomen bij geplant. Dit is exclusief gekapte bomen, die een op een worden vervangen.
112	D66	4. Samen aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie Liggen we op koers om in 2025 >50% circulair in te kopen? Zo nee, we dan doen om hier stappen in te zetten?	In principe wordt het percentage circulair inkopen jaarlijks bepaald aan de hand van de inkoopjaarlijsten. De indicator wordt bepaald conform de roadmap circulair inkopen en opdrachtgeverschap van de Metropoolregio. In 2022 kocht de gemeente Diemen voor 23% circulair in. In 2024 is geen percentage bepaald omdat de inkoopjaarlijsten te laat klaar waren. Om duurzaam en circulair inkopen te stimuleren en ondersteuning te bieden huurde de gemeente Diemen sinds enkele jaren een regisseur maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) in. Per 1 januari 2025 is hiervoor vaste formatie voorzien bij Duo+ voor de gemeente Diemen, Uithoorn en Ouder Amstel. Het door de gemeentelijke organisatie betrekken en benutten van de MVI-regisseur kan beter. Bij het nieuwe MVI-actieplan dat momenteel wordt opgesteld is dit signaleerd en zijn verbeteracties opgenomen. Daarnaast werkt de beleidsadviseur circulaire economie aan het versterken van circulaire economie binnen de gemeentelijke organisatie. Er is inmiddels gestart met versterken van kennis en toepassing van circulaire economie bij ontwerp en inkoop door team infra.

Paragraaf Risico's en weerstandvermogen			
119	VVD	Resultaten risico analyse De kans op schadevergoeding t.a.v. de volkstuinten wordt op gemiddeld gezet. Hoe kan dat gezien de uitspraak van de rechter in eerste instantie en gezien het feit dat er naar een schikking wordt gezocht? Ons lijkt de kans hier juist zeer hoog. En het risicobedrag zeer laag.	Er is inderdaad een vonnis uitgesproken. Momenteel loopt een hoger beroep. Zolang het hoger beroep loopt schatten we de kans op "gemiddeld" in. Het risicobedrag is inderdaad beperkt.
122	VVD	Herijking verdeling Gemeentefonds T.a.v. de Herijking van de verdeling van het Gemeentefonds is er een risicobedrag van 3,2 miljoen. Over welke jaren moet dit bedrag worden verdeeld?	Dat is nog onbekend. Laatste berichten zijn dat er maximaal een nadeel van € 15 per inwoner per jaar zal zijn. Voor Diemen is dat grofweg € 500.000 per jaar. Op basis van dat bedrag zouden we hier minimaal zes jaar over doen (€ 3,2 miljoen / € 0,5 miljoen). Het startjaar is naar verwachting 2026 of 2027. Dit is allemaal afhankelijk van het onderzoeksrapport . De oplevering daarvan schuift ieder jaar door op de onderzoeksagenda.
Paragraaf Bedrijfsvoering			
131	GL	Openbaarheid Actieve openbaarmaking: Deze tekst is zo ongeveer letterlijk die van vorig jaar en is dus niet meer actueel. Graag een update van deze tekst. Met name aandacht voor wat er op dit gebied is gepland voor 2025.	De voortgang op de implementatie heeft vrijwel stil gelegen door het ontbreken van een programmamanager en een projectleider. Inmiddels zijn beide functies ingevuld en kunnen we aan de slag met onze eerder ambities zoals ook vorig jaar waren opgenomen.
136	GL	# Overhead Eerste tabel: voor 2025 komen wij bij optellen tot een totale overhead van 7695, dus bij lange niet in de buurt van de gegeven 16246. Graag een verbeterde tabel of toelichting waar dit verschil vandaan komt.	Dat klopt. In het overzicht ontbreken twee regels. De bijdrage aan Duo+ (€ 8.383) en de bijdrage aan Stichting RIJK (€ 169) zijn niet zichtbaar en veroorzaken het verschil. In de vast te stellen Programmabegroting 2025 passen wij het overzicht aan.
137	GL	# Indicatoren Laatste 2 mbt FTEs: moeten deze twee indicatoren met 3 cijfers achter de komma? 7,0 en 7,9 zijn eerder duidelijker dan onduidelijker dan 7,012 en 7,879?	Passen we aan.

140	GL	Ontwikkeling WOZ - waarden OZB: Op de pagina 140 staat dat er gerekend wordt met de (verwachte) areaaluitbreiding in 2024. Op pag 141 staat de areaaluitbreiding zoals opgenomen in de Kadernota 2025. Maar daarin staat geen areaaluitbreiding van 2024. Graag een toelichting wat nu de exacte areaaluitbreiding is waar rekening mee is gehouden.	In de Kadernota 2025 houden we rekening met een jaarlijkse areaaluitbreiding van 400 woningen. Dit levert een extra WOZ-waarde op van afgerond € 180 miljoen. (400 woningen x gemiddelde WOZ-waarde van € 435.000 x verwachte waardestijging 3,5%). De areaaluitbreiding levert een extra OZB-opbrengst van € 120.000 op.
139	GL	De geraamde opbrengsten (tabel) OZB woningen eigenaren: waarom is het bedrag bij 2025 lager dan bij 2024?	Het bedrag in de tabel is nog zonder de extra OZB-verhoging van 2,8% (€ 135.000). Dit passen we aan in de vast te stellen Programmabegroting 2025. Het budget moet zijn € 4.835. Daarbij geldt dat in 2024 de opbrengsten zijn achtergebleven bij de ramingen. Dit corrigeren we voor 2024 in de 4e kwartaalbrief 2024. In de begroting 2025 is dit direct verwerkt.
139	GL	De geraamde opbrengsten (tabel) OZB: Rekenend met de tabellen op pagina 140 en 141 (totale WOZ-waarde x tarief) is de totale opbrengst in 2025 niet € 135.000 maar € 344.000 hoger. En is de geraamde OZB-woningen niet € 4.700.000 zoals in de tabel op pagina 139 staat, maar € 4.889.000. Doen wij hier iets verkeerd?	Het klopt dat de hogere opbrengst totaal € 344.000 bedraagt. Dit is als volgt opgebouwd: - voorgestelde OZB indexering Kadernota 2025 (2,2%) -> € 105.000 - areaaluitbreiding 400 woningen -> € 120.000 - extra verhoging OZB (2,8%) -> € 135.000 Samen is dit € 340.000.
139	ONPD	De geraamde opbrengsten De OZB-opbrengsten woningen eigenaren in 2025 dalen in verhouding van de opbrengsten tot 2024 Van 2024 -> € 4.810 .000 naar 2025 -> € 4.700.000 dat is € 110.000 minder Op pag. 141 staat dat dat de totale verhoging van 5% van het OZB-tarief € 135.000 aan extra opbrengsten genereren. Gaarne uitleg over de totale samenstelling van de onroerende zaakbelasting.	De berekening van de totaalopbrengst klopt. De waarde in de tabel moet nog aangepast worden. Hierin is de extra € 135.000 nog niet verwerkt. De totaalopbrengst wordt € 4.835. Dit is nog steeds € 60.000 lager dan de door u berekende opbrengst. Oorzaak daarvan is dat de opbrengsten in 2024 lager zijn dan begroot doordat er minder woningen zijn gerealiseerd dan verwacht. Dit effect verwachten we in 2025 ook.
141	GL	Onroerend zaakbelasting (zie ook blz 97) We kiezen voor een totale verhoging van 5% van het OZB-tarief voor woningen... : Gebruikelijk is dat er gewerkt wordt met een verhoging van de opbrengst, waarom wordt nu gekozen voor een verhoging van de tarieven?	In dit geval is niet gestuurd op de totaalopbrengst maar op het percentage van de indexering. Reden is dat we een inhaalslag plegen op de inflatie. Vandaar dat op de indexering is gestuurd en niet op de totaalopbrengst.

139	GL	# De geraamde opbrengsten Rioolbelasting: ... in bovenstaand overzicht zijn de voorstellen voor de jaarlijkse extra verhoging met € 5 van rioolbelasting terug te zien. : wij zien nauwelijks toename in opbrengsten in 2028, is die € 5 hier wel echt meegerekend?	De cijfers in het overzicht zijn inclusief de verrekeningen met de voorziening. Dat passen we aan De opbrengsten rioolbelasting moeten als volgt zijn: 2025: € 4.240.000 2026: € 4.351.000 2027: € 4.802.000 2028: € 4.900.000 Bij de berekening van de opbrengsten is ook rekening gehouden met het groeiende aantal heffingseenheden. Zie hiervoor het vastgestelde Klimaataadaptieplan 2024-2028 (bijlage 8).
147	ONPD	Rioolheffing De rioolheffing gaat met € 5,- omhoog. Wat betekent dit voor: Alleenstaande, gezinnen met meerdere bewoners, Friends appartementen en bedrijven? Gaarne ook de aantallen en de opbrengsten per categorie opgeven zodat we kunnen inzien waar de meeropbrengsten van € 206.000 uit opgebouwd is	De grondslag voor rioolheffing is het eigendom van een woning. Iedere huiseigenaar krijgt een vast bedrag aangeslagen. Dat is onafhankelijk van de gezinsituatie. Wij kunnen niet het onderscheid maken in de gevraagde verschillende categorieën.
148	GL	# Rioolheffing Rioolheffing bedrijven: de opbrengst is hier al jaren 200. Gaan we deze ook verhogen met 2.2% + €5? Zo niet, waarom niet?	De term "Rioolheffing - bedrijven" is feitelijk onjuist. Het gaat hier niet om bedrijven maar om meerverbruik. We zullen deze terminologie aanpassen in de tabel. Eigenaren die meer dan 500 kubieke meter water verbruiken krijgen een aanslag meerverbruik. Deze afrekening is per kubieke meter. Het tarief per kubieke meter is met 2,2% verhoogd. Het meerverbruik van water is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Daarnaast zien we jaarlijks een daling van het meerverbruik omdat er waarschijnlijk duurzamer met water wordt omgegaan.
139	D66	De geraamde opbrengsten Waarom dalen de inkomsten van de overige leges t.o.v. 2023 en weer in 2026?	In 2023 zijn als gevolg van de leges voor grote bouwaanvragen meer legesopbrengsten ontvangen. In de jaren 2024 tot en met 2028 gaan we uit van een gemiddelde. In de 4e kwartaalbrief 2024 passen we de raming 2024 aan naar de werkelijk verwachte opbrengsten.

149	ONPD	Marktgelden De weekmarkt heeft een inkomen door Staangelden. Hoe zit het met de zaterdag markt van de groenteman Wat zijn de inkomsten van de zaterdagmarkt omdat de tijdslimieten overschreden worden? Dit valt onder marktwetgeving.	De grondslag voor de standplaatsen op zaterdag vallen niet onder de Marktgeldverordening, maar onder de APV. De standplaatshouders betalen huur voor het innemen van een standplaats op basis van een gesloten huurovereenkomst. Als sprake is van een overtreding van de vergunning, zullen de toezichthouders hierop reageren.
149	ONPD	Marktgelden Wat zijn de wettelijke bepalingen dat marktkramen op zaterdag niet als markt aangemerkt worden?	Zie het voorgaande punt. Wat in de volksmond de "zaterdagmarkt" genoemd wordt is geen "markt" die onder de marktverordening valt, maar zijn losse standplaatsen. Voor het Diemerplein gemaximeerd op 4 standplaatsen. Pas bij 6 of meer losse standplaatsen is er sprake van (verkapte) marktvorming. De marktkramen op de zaterdag vallen dus onder de APV. Daarnaast is er een standplaatsenbeleid waarin de regels omtrent standplaatsen zijn opgenomen.
153	VVD	# Aanduiding van lokale lastendruk Eerste alinea. Daar wordt gesproken over een indexeringspercentage van de woonlasten van 5%. Wat wordt hier precies verstaan onder de woonlasten? En moet dat percentage niet 2,2% zijn?	Onder woonlasten verstaan we in dit geval de belastingen die wij als gemeente opleggen aan huurders en eigenaren, te weten onroerend zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolbelasting. Eigenlijk zouden we bij de indexering onderscheid moeten maken tussen woningeigenaren en huurders. Echter vaak worden de gemeentelijke lasten uiteindelijk ook via de verhuurder doorgerekend. De gemiddelde verhoging is geen 5% maar 3,5%. Dit passen we aan.
154	D66	# Verloop lokale lastendruk 2022-2025 Wat een mooie grafiek over de lokale lastendruk. Is het mogelijk om soortgelijke grafiek te maken, maar dan gecorrigeerd voor de inflatie?	Graag verduidelijking op de "Tafeltjesavond". - Wat wordt precies bedoeld met de correctie van de inflatie? - Wat is de meerwaarde van een dergelijk grafiek?

Paragraaf Verbonden partijen			
186	GL	Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek Door schaalvergroting in verband met aansluiting van twee nieuwe gemeenten stijgen onze kosten met 3000: hoezo stijgen onze kosten bij schaalvergroting/aansluiting andere gemeenten? Zou schaalvergroting niet juist tot lagere kosten moeten leiden?	Doordat twee nieuwe gemeenten aansluiten is er 1 fte meer formatie nodig om alle aangesloten gemeenten te kunnen bedienen. De kosten daarvan worden door de deelnemende gemeenten gezamenlijk gedragen.
Paragraaf Grootschalige projecten			
196	OD	'De ontwikkelaar van dit Steigerblok is medio 2024 gestart met de benodigde participatie en richt zich op een start bouw in 2025.' a. Wanneer is de participatie gestart? b. Waar is het participatieplan?	a. De participatie is medio 2024 gestart. b. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de participatie t.b.v. het Steigerblok en heeft daarvoor een participatieplan opgesteld. Conform de aangenomen motie 'participatie bij alle nieuwbouwprojecten' is de initiatiefnemer gestimuleerd deze op te stellen in overeenstemming met de kaders in het programma 'Voor en met Diemen'. De gemeente speelt waar nodig een faciliterende rol. Bij de het ontwerp-besluit voor de omgevingsprocedure komen de participatie-aanpak en de resultaten daarvan ook terug bij de gemeenteraad.
Bijlagen			
241	PvdA	Gesubsideerde instellingen waarom neemt het totaalbedrag aan uitgekeerde subsidies elk jaar af?	Een aantal subsidies wordt gedeeltelijk gefinancierd met SPUK-middelen. De GALA-middelen (Gezond en Actief Leven Akkoord) lopen tot en met 2026. Na dat jaar is het nog onduidelijk of en hoe deze middelen zullen worden voortgezet. Om deze reden hebben we een lager bedrag begroot. Daarnaast heeft de subsidie voor Stichting de Omval een incidentele component die jaarlijks afloopt.